

19.04.2022

**ANKARA
TİCARET BORSASI
Basın Bürosu**

**GÜNLÜK BASIN
ÖZETLERİ**

**19 Nisan 2022
Salı**

RESMÎ GAZETE’DE BUGÜN

19 Nisan 2022 Salı

YÜRÜTME VE İDARE BÖLÜMÜ

CUMHURBAŞKANI KARARLARI

- Bazı Anlaşmaların Yürürlüğe Girdiği Tarihlerin Tespit Edilmesi Hakkında Karar (Karar Sayısı: 5422)
- Polonya Cumhuriyeti’nin Kimlik Kartı Hamili Vatandaşlarının Türkiye’ye Yapacakları Her 180 Gün İçinde Azami 90 Gün İkamet Süreli Turistik Amaçlı Seyahatlerinde ve Transit Geçişlerinde Vize Muafiyeti Sağlanması Hakkında Karar (Karar Sayısı: 5423)
- Aydın İli Sınırları İçerisinde Yer Alan Bazı Taşınmazların Aydın Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığı Tarafından Acele Kamulaştırılması Hakkında Karar (Karar Sayısı: 5424)
- Çeşmeli-Erdemli-Silifke-Taşucu Otoyolu (Çeşmeli-Kızkalesi Kesimi) Projesi Kapsamında Bazı Taşınmazların Karayolları Genel Müdürlüğü Tarafından Acele Kamulaştırılması Hakkında Karar (Karar Sayısı: 5425)
- Ekli Listede İsimleri Belirtilen Turizm Merkezlerinin Sınırları Gösterildiği Şekilde Tespit ve İlan Edilmesi, Antalya Manavgat Oymapınar Kültür ve Turizm Koruma ve Gelişim Bölgesinin İptal Edilmesi Hakkında Karar (Karar Sayısı: 5426)
- Muğla İli, Ortaca ve Dalaman İlçeleri Sınırları İçerisinde İlan Edilen Ortaca-Sarıgerme-Dalaman Kesin Korunacak Hassas Alanın Sınırlarının Gösterildiği Şekilde Değiştirilmesi Hakkında Karar (Karar Sayısı: 5427)
- Beşeri Tıbbi Ürünlerin Fiyatlandırılmasına Dair Kararda Değişiklik Yapılması Hakkında Karar (Karar Sayısı: 5428)
- 4760 Sayılı Özel Tüketim Vergisi Kanununa Ekli (III) Sayılı Listenin (A) Cetvelinde Yer Alan Bazı Mallara Uygulanan Asgari Maktu Vergi Tutarının Yeniden Belirlenmesi Hakkında Karar (Karar Sayısı: 5429)
- 4760 Sayılı Özel Tüketim Vergisi Kanununun Eki (III) Sayılı Listenin (B) Cetvelinde Yer Alan Bazı Mallara Uygulanan Özel Tüketim Vergisi Oranlarının Yeniden Belirlenmesi Hakkında Karar (Karar Sayısı: 5430)
- 4760 Sayılı Özel Tüketim Vergisi Kanununa Ekli (IV) Sayılı Listede Yer Alan Bazı Malların Özel Tüketim Vergisi Oranlarına Esas Özel Tüketim Vergisi Matrahlarının Yeniden Tespiti Hakkında Karar (Karar Sayısı: 5431)
- Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı Teftiş Kurulu Tüzüğü’nün Yürürlükten Kaldırılmasına Dair Karar (Karar Sayısı: 5432)
- İş Teftişi Tüzüğü’nün Yürürlükten Kaldırılmasına Dair Karar (Karar Sayısı: 5433)

YÖNETMELİKLER

- İş Teftişi Hakkında Yönetmelik (Karar Sayısı: 5434)
- Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu ve Kuruluşuna Dâhil Olan Kurumların Disiplin Amirleri Yönetmeliği
- Türkiye Şeker Fabrikaları A.Ş. Genel Müdürlüğü Disiplin Amirleri Yönetmeliği
- Malatya Turgut Özal Üniversitesi Lisansüstü Eğitim-Öğretim Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik

TEBLİĞLER

- Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 Sayılı Karara İlişkin Tebliğ (Tebliğ No: 2008-32/34)'de Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (No: 2022-32/66)
- Türk Gıda Kodeksi Baharat Tebliği (No: 2022/7)
- İhracı Kayda Bağlı Mallara İlişkin Tebliğ (Tebliğ No: İhracat 2006/7)'de Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (İhracat: 2022/5)

YARGI BÖLÜMÜ

ANAYASA MAHKEMESİ KARARLARI

- Anayasa Mahkemesinin 26/1/2022 Tarihli ve E: 2021/96, K: 2022/8 Sayılı Kararı
- Anayasa Mahkemesinin 10/3/2022 Tarihli ve 2018/4453 Başvuru Numaralı Kararı
- Anayasa Mahkemesinin 10/3/2022 Tarihli ve 2018/11988 Başvuru Numaralı Kararı

Bakan Kirişci: Ukrayna, yüzde 25 ucuza ayçiçek yağı vermeyi taahhüt ediyor

Tarım ve Orman Bakanı Kirişci, "Ukrayna, fiyatının yüzde 25 aşağısına ayçiçek yağı vermeyi taahhüt ediyor" dedi.

Tarım ve Orman Bakanı Vahit Kirişci, Türkiye ile Rusya ve Ukrayna arasındaki tarımsal ticaretin devam ettiğini belirterek, "Sadece Ukrayna'nın elinde 27,5 milyon ton dış ticarete konu olan ürün var. Mısır, ayçiçeğı çekirdeğı, ayçiçek yağı, soya gibi ürünleri bize dış ticaretteki fiyatının, yüzde 25 aşağısına vermeyi taahhüt ediyorlar. Rusya'nın durumu farklı değıl. Onlarda da bir sıkışmışlık var ama hiçbir zaman biz Rusya'ya, Ukrayna'ya kısıtlama getirmedik." dedi.

Mısır fiyatları 10 yılın zirvesine çıktı

Mısır fiyatları, Ukrayna-Rusya savaşı nedeniyle tedarik tarafında ciddi sıkıntıların yaşanacağı endişeleriyle yükselişini sürdürerek 10 yılın en yüksek seviyesine çıktı.

Mısır fiyatları, yatırımcıların Ukrayna'daki savaşın getirdiği tedarik riskleri ve ABD hasadına olan talebin artacağını fiyatlamasıyla rallisine devam ederek son 10 yılın zirvesine yükseldi.

Rusya'nın Ukrayna işgali Ukrayna'daki hasadın limanlardan çıkışına engel olurken küresel tahıl ticaretinde karmaşaya ve bahar ekimlerinin görünümünün bozulmasına da sebep oldu.

Bu durum ithalatçıların bahar ekimi yapılan ABD dışındaki arza olan bağılılığını artırdı. An itibarıyla ABD hasadının yüzde 2'si ekili halde bulunuyor.

Mısırdaki Temmuz vadeli Chicago **Borsası**nda yüzde 0,8 artışla 7,90 dolara yükselirken bu rakam en fazla işlem gören kontratlar için 2012'den bu yana en yüksek seviye olarak kaydedildi. Fiyatlar üst üste dördüncü kez yükselişle kapanırken bu Rusya'nın Ukrayna'yı işgalinden bu yana yaşanan en uzun yükseliş serisi oldu. Yatırımcıların Ukrayna'daki gelişmeleri dikkate alması sonrası buğday da yüzde 2,2 değer kazanarak 11,28 dolara yükseldi. Ukraynalı yetkililerin açıklamalarına göre haftalarca süren savaş sonunda Maripol'daki savunma birlikleri Rus güçleri tarafından çembere alınmış durumda.

19.04.2022

Rusya ve Ukrayna birlikte dünyadaki buğdayın dörtte birini, mısırın ise beşte birini tedarik ediyordu.

Hindistan ise savaş nedeniyle doğan tedarik açığını değerlendirerek buğday ihracatını artırıyor. Büyük oranda Karadeniz buğdayına bağımlı olan Mısır da Hindistan'dan yapılacak buğday ithalatına onay verdi.

Hindistan Ticaret Bakanlığı'ndan yapılan açıklamaya göre Güney Asya ülkesi Mısır'a üç milyon ton buğday ihraç etmeyi planlıyor.

Türkiye, buğday için Hindistan'ın kapısını çalıyor

Dünyanın ikinci büyük buğday üreticisi Hindistan, buğday ihracatına başlamak için Mısır, Türkiye, Çin, Bosna, Sudan, Nijerya, İran gibi ülkelerle görüşmelerde bulunuyor.

Evrin KÜÇÜK

Rusya'nın Ukrayna'yı işgali ve ardından Rusya'ya yönelik batı yaptırımları Karadeniz bölgesinden buğday ihracatını olumsuz etkileyerek başta Afrika ve Batı Asya olmak üzere birçok ülkede gıda güvenliğini tehlikeye atıyor. Rusya ve Ukrayna'ya gebe kalmamak için birçok ülke alternatif tedarikçi arıyor. Bu da dünyanın önemli buğday üreticilerinden Hindistan için büyük bir fırsat yarattı. Geçtiğimiz hafta en büyük ithalatçı Mısır'da büyük bir ihale alan Hindistan'ın Türkiye, Çin, Bosna Hersek, İran, Nijerya ve Sudan ile de görüşmeler yaptığı belirtiliyor.

Hindistan'ın buğday üretimi (milyon ton)

Kaynak: IndexMundi

İlk 10 Buğday Üreticisi (2020)

Ülke	Ton
Çin	134.254.710
Hindistan	107.590.000
Rusya	85.896.326
ABD	49.690.680
Kanada	35.183.000
Fransa	30.144.110
Pakistan	25.247.511
Ukrayna	24.912.350
Almanya	22.172.100
TÜRKİYE	20.500.000

Küresel stokun yüzde 9'una sahip

Dünyanın en büyük ikinci buğday üreticisi olmasına ve küresel stokların yaklaşık yüzde 9'una sahip olmasına rağmen geleneksel olarak büyük bir buğday ihracatçısı olmayan Hindistan, savaşın yol açtığı küresel buğday krizinde stoklarını devreye soktu. Önemli bir buğday ihracat üssü haline gelen Hindistan 2021/22 mali yılında ihracatını 2.1 milyon tondan tüm zamanların en yüksek seviyesi 7.85 milyon tona çıkardı. Sadece Nisan-Ağustos döneminde geçen yıla oranla yüzde 50 artışla 4 milyon tonluk ihracat anlaşması yaptı. Tüketimini karşılamak için büyük ölçüde Ukrayna buğdayına bağımlı olan Mısır, İran, Bangladeş ve Endonezya gibi ülkelere buğday tedarik eden Hindistan'ın birkaç gün önce Mısır tarafından önemli bir tedarikçi olarak onaylandı. İç talebi karşılamak için geleneksel olarak ucuz Ukrayna ve Rus buğdayına güvenen Mısır, Madhya Pradesh, Punjab ve Maharashtra'da yaptığı incelemeler sonrasında Hint buğday çeşitlerini onay verdi. Adının açıklanmasını istemeyen bir yetkili Hindu Business'a yaptığı açıklamada, Hindistan'ın şu anda "Mısır, Türkiye, Çin, Bosna, Sudan, Nijerya, İran dahil olmak üzere çeşitli ülkelerle buğday ihracatına başlamak için görüşme halinde" olduğunu söyledi.

Yılda 12 milyon ton ihracat yapabilir

Hindistan Ticaret Bakanı Piyush Goyal, attığı bir tweet ile "Hintli çiftçiler dünyayı besliyor. Mısır, Hindistan'ı buğday tedarikçisi olarak onayladı. Dünya, istikrarlı bir

gıda arzı için güvenilir alternatif kaynaklar ararken, Başbakan Narendra Modi'nin hükümeti devreye giriyor. Çiftçilerimiz tahıl ambarlarımızın taşmasını sağladı ve biz dünyaya hizmet etmeye hazırız.” dedi.

Ülkenin 2022-2023 döneminde ihracatını büyötmeye devam edeceği tahmin ediliyor. Piyasadaki işlemciler, arz sıkışıklığının devam etmesi halinde gelecek satış yılında Hindistan'ın 11-12 milyon ton ihracat gerçekleştireceğini tahmin ediyor.

Yüksek taban fiyat ile üretim teşvik ediliyor

Hindistan, dünya genelinde pirinç ve buğday üretiminde ikinci ve baklagillerde ön sırada yer alıyor. Hindistan hükümeti; yeni çeşitler ve üretim teknolojileri, örneğin tohum, zararlılarla mücadele gibi konusunda araştırma, geliştirme ve çiftçileri eğitme faaliyetlerine önemli kaynaklar ayırıyor. Hem merkezi hükümet hem de eyalet yönetimleri buğday gibi ürünler için su, gübre, tohum, enerji, sulama, kimyevi maddeler ve tarım kredileri gibi girdilerde çiftçileri destekliyor. Hindistan'da buğday üretimi, son beş yılda büyüyen ekim alanları ve verimlilik sayesinde artıyor. Taban fiyatların yüksek olması sayesinde, buğday ekilen eyaletlerde sulanan arazilerde buğday tercih ediliyor. Kışın ekilen mısır, baklagiller, yağlı tohum ve diğer tahıllara kıyasla daha istikrarlı verime sahip olmasından dolayı çiftçiler buğdaya rağbet gösteriyor. Son on yılda buğday ekim alanları 29-31.6 milyon hektar arasında gerçekleşti. Temmuz 2021-Haziran 2022 döneminde üretimin 111,32 milyon ton ile rekor seviyede gerçekleşmesi bekleniyor.

Ton fiyatı 350 dolar ile rakiplerinden daha ucuz

Hindistan'ın düşük ihracat fiyatı avantajına sahip olduğu belirtiliyor. Avustralya, Kanada, AB ve ABD fiyatı ile karşılaştırıldığında fiyatların daha düşük olduğu görülüyor. S&P Global Platts tarafından yapılan bir analize göre Hindistan'ın ihracat fiyatı ton başına 350-360 dolar civarında. Avustralya beyaz buğdayının satış fiyatı 11 Nisan'da 387 dolar olurken, AB %11.5 proteinli buğdayın fiyatı 394 dolar/ton FOB olarak gerçekleşmişti.

Arpa üretiminde 32 yılın en düşük seviyesi kayda geçti

TMO'nun arpa üretimine yönelik 1938 itibarıyla tuttuğu kayıtlar, AKP iktidarıyla birlikte tarım ve hayvancılıkta yaşanan tahribatı gözler önüne serdi. Arpada 5,7 milyon ton olan üretim, son 32 yılın en düşük seviyesi.

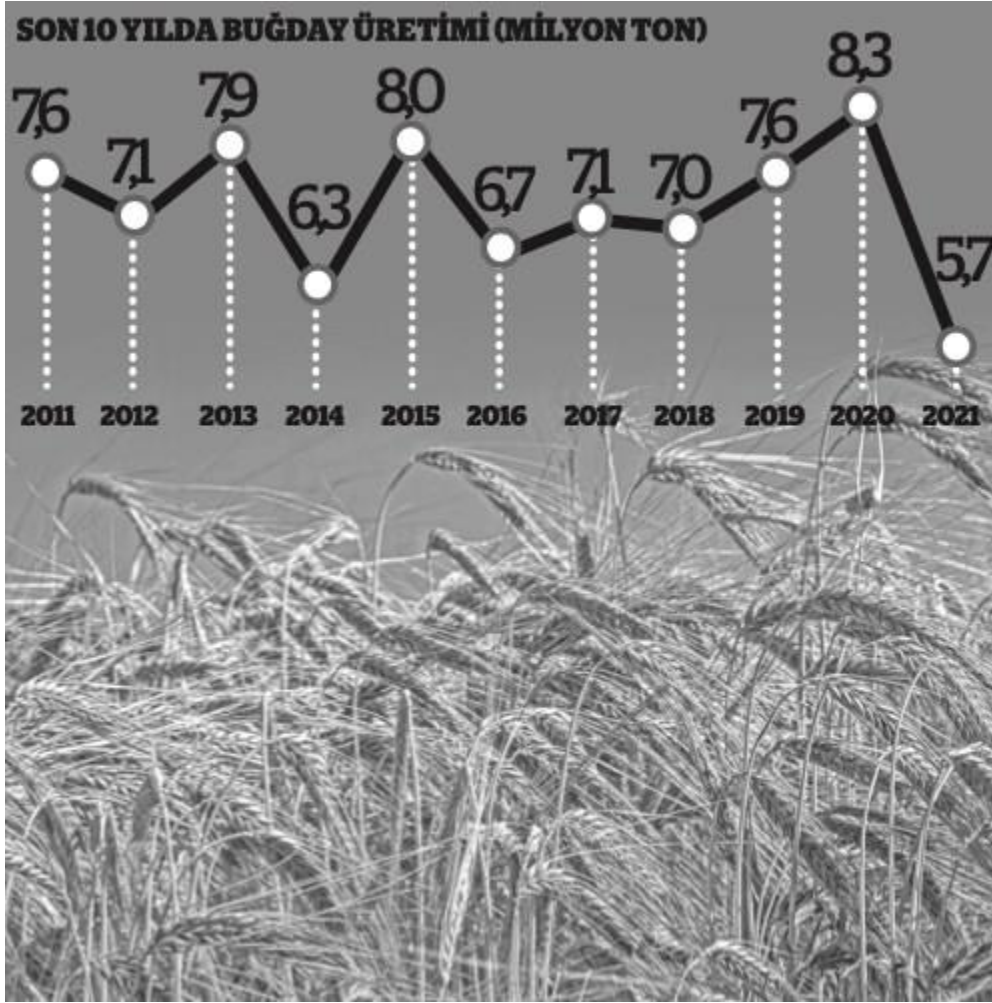
Dünyada giderek derinleşen tarım krizi, iktidarın tarım politikaları nedeniyle Türkiye'de daha da görünür hale geldi. Toprak Mahsulleri Ofisi'nin arpa üretimine yönelik verileri, tarımda yaşanan tahribatı bir kez daha gösterdi.

TMO'nun kayıtlarına göre 2021 yılında, daha çok hayvan yemi olarak kullanılan arpa üretimi 1990'dan beri en verimsiz yıl oldu. 2021 yılında 5 milyon 750 bin ton arpa üretilidi.

TMO'nun verilerine göre, 2008 yılında 2 milyon 950 bin hektar alana yapılan ekim sonucunda 5 milyon 923 bin ton arpa üretildi. 2009 yılında ise 3 milyon 10 bin hektar alana yapılan ekimden 7 milyon 730 bin ton arpa elde edildi.

ÇİFTÇİDEN ALIM YAPILMADI

2016 yılında Türkiye'de 8 milyon ton arpa üretildi. TMO, üretilen toplam arpadan 473 bin 799 ton alım yaptı. TMO'nun çiftçiden arpa alımı yapmadığı 2017 ve 2018 yıllarında ise üretim sırasıyla 6,7 milyon ton ile 7,1 milyon ton olarak kayıtlara geçti. Arpada, 2021 yılında kayıtlara geçen üretim miktarı ise korkunç tabloyu ortaya koydu. Buna göre, 2021 yılında yaşanan kuraklığında etkisiyle yalnızca 5 milyon 750 bin ton arpa üretilirken bu miktarın 1990 itibarıyla en düşük seviyeyi gördü.

Son 32 senede arpa üretiminde 2021 yılının altında kalan tek yıl, 4,5 milyon ton ile 1989 yılı oldu.

TMO, İTHALAT OFİSİ OLDU

Asli görevi olan çiftçiyi desteklemek yerine adeta “ithalat ofisi” gibi çalışan TMO, üreten çiftçiden ucuza alım yaparken yurtdışından buğday, arpa, mısır ithalatı yaptı. Hem de çok daha yüksek fiyatlara.

Yemlik arpa için ilki 24 Haziran’da sonuncusu ise 23 Kasım’da olmak üzere 8 ayrı ithalat ihalesine çıkmış ve toplam 2 milyon 375 bin ton arpa ithal etti.

Haziran ayında yapılan ithalat ihalesinde yemlik arpanın tonuna 270,7 dolar ödenirken kasımda yapılan son ithalat ihalesinde tonuna 353,3 dolar ödendi.

Semt pazarlarında POS cihazlarına zorunlu geçiş

Duşen alım gücü ve yüksek fiyatlar nedeniyle semt pazarlarında esnaf, kredi kartı ile ödeme kabul etmeye başladı. Daha önce giyim ve şarküteri gibi kategorilerde uygulanan ödeme yönteminin diğerkategorilere de yayıldığını söyleyen İstanbul Pazarcılar Odası Başkanı Mesut şengün, “Artık sayı ile meyve sebze alınıyor. Biz de müşteriye markete kaptırmamak için POS cihazına geçtik” dedi.

Yener KARADENİZ

Pazarcı esnafı, duşen alım gücü ve artan enflasyon nedeni ile nakit alışverişten kartlı ödeme sistemine geçti. Daha önce hazır giyim ve şarküteri gibi görece daha yüksek fiyatlı kategorilerde kullanılan pos cihazları, hali hazırda meyve sebze de dahil olmak üzere tüm kategorilere yayıldı. İstanbul Pazarcılar Odası Başkanı Mesut şengün, müşterilerin sayı ile meyve-sebze almaya başladığını, artan fiyatlar nedeni ile market müşterisinin pazara geldiğini pazarcı esnafının da hem mevcut hem de yeni müşterileri kaybetmemek adına POS cihazı kullanmaya başladığını anlattı. şengün’ün verdiği bilgilere göre Türkiye’de toplamda 300 bin civarında pazarcı esnafı bulunuyor. İstanbul’da ise bu sayı 30 bin seviyesinde ve yine İstanbul’da haftada yüzde 80’i bulunduğu mahalleye hitap eden gıda ağırlıklı 465 adet pazar kuruluyor. Her bir pazarcı ise haftada en fazla 5 gün tezgah açıyor.

“POS kullanım oranı yüzde 80’e ulaştı”

Salgında kapalı kalınan dönemde birçok pazarcı esnafının işini bırakmak zorunda kaldığını, açılmalar ile birlikte yeniden işlerine dönen esnafın bu kez de yüksek

enflasyon ve düşen alım gücü nedeni ile sıkıntı yaşamaya başladığını anlatan Mesut Şengün, şöyle konuştu: “Geçen yıl sonundan itibaren enerji maliyetleri, kurdaki artış gibi ekonomik gelişmeler, başta gıda olmak üzere ürün fiyatlarının hızla yükselmesine yol açtı. Hallerde satılan meyve-sebzenin yüzde 85’ini pazarcı esnafı alır ve yüksek tonajlı ürün aldığı için de daha rekabetçi fiyatlar öder. Bu durum pazarda ürünlerin markete oranla yüzde 20-25 civarında düşük olmasını sağlar. Gelişmeler bu dönemde market müşterisinin pazara yönelmesine yol açtı. Pazarların müşteri kitlesini ise sabit gelirli oluşturur. Bu sınıfta kart kullanımı ise yaygındır. Hem mevcut hem de yeni gelen müşterileri kaçırmamak için pazarda da kredi kartı ile ödeme yaygınlaştı. Tüketiciler de kredi kartını soruyor. İnsanlar sayı ile sebze- meyve almaya başlamıştı” dedi. Şengün’ün verdiği bilgilere göre salgın öncesinde yüzde 25-30 civarında olan POS kullanım oranı şimdilerde yüzde 80’lere ulaşmış vaziyette. Şengün, “Hemen hemen her tezgahta POS cihazı var artık. Teknolojiyi de kullanmak durumundayız” dedi.

Kart da POS sayısı da rekorda

Bankalararası Kart Merkezi verilerine göre ocak ayında kredi kartı sayısı 86 milyon adet aşarak tüm zamanların rekorunu kırdı. POS cihazı sayısı ise 1 milyon 751 bin adet ile 2021 Haziran ayından bu yana en yüksek seviyeye çıktı. MB verilerine göre ise ilk çeyrekte kartlı işlem adedi yüzde 27,7 artarak 827 milyondan 1 milyar 53 milyona çıkarken işlem tutarı ise yüzde 56,3 artarak 92,1 milyardan 144 milyar TL’ye yükseldi. Gıda enflasyonundaki artış dikkate alındığında market ve gıda ürünlerindeki kartlı harcamaların yüzde 8,1 azalmış olduğu görülüyor. İşlem başına tutar ise aynı dönemde 111 TL’den 136 TL’ye çıkarken bu tutar, enflasyondan arındırıldığında ise yüzde 27 civarında gerilemiş oluyor. Bu durum da vatandaşların aylık veya haftalık alışveriş alışkanlığının artan hayat pahalılığı nedeni ile günlüğe doğru evrildiğini gösteriyor.

İş hacmi yüzde 50 düştü

Görüşüğümüz pazarcı esnafı, geçen yıllara göre aldıkları ürün sayısının çok fazla düştüğünü anlattı. Daha önce 10 kasa ürün aldığını belirten bir esnaf, şimdi yarısını alabildiklerini bunun da gelirlerde en az yüzde 50 düşüşe yol açtığını anlattı. Pazarları gezdiğinizde de bu durumu net bir şekilde görebiliyorsunuz. Geçtiğimiz yıllarda tezgah arkasında 10’larca kasa ürün bulunurken şimdilerde bu oran oldukça düşük seviyede. Üstelik giderler ise sabit. Mesut Şengün’ün verdiği bilgilere göre bir pazarcı esnafı yanında en az 3 kişi çalıştırmak zorunda ve her bir çalışanın günlük yevmiyesi de 250 TL. Kendisi ile birlikte bir esnafın sadece işçilik giderinin günlük 1.000 TL’yi aştığını anlatan Şengün, “Pazarcılar satarken değil alırken kazanır. Az kar koyar ama çok mal satar ve bu şekilde ticaretini yürütürdü. Son aylarda alım gücünün azalması ve fiyatların artmasıyla sürüm olayı pazarlarda bitti. Az kilolu mallar satıyoruz. Bu şekilde günü idare etmeye çalışıyoruz. Havaaların ısınması ve tarla ürünlerinin tezgaha gelmesi ile işlerin düzelmesini, tüketicilerin de daha makul fiyatlar ile alışveriş yapmasını bekliyoruz” açıklamasında bulundu.

'Müşteri talep ediyor, mecbur kaldık'

Konuştüğümüz bir pazarcı esnafı, tüketicilerin artık 2'şer 3'er adet ürün almaya başladığını anlattı. Esnaf, "Bazı pazarlarda öyle bir duruma geldi ki 2-3 domates alan insanlar var. Patlıcanı, salatalığı da aynı şekilde. Nakit bulundurma zorluğu da arttı. Genellikle orta ve sabit gelirli insanlara hitap ediyoruz. Sabit gelirli vatandaşlar da genellikle kredi kartı kullanıyor. O müşteriyi de kaybetmemek adına kredi kartı yaygınlaştı. Daha önce gıdada değil de sadece giyimde kredi kartı kullanılırdı. Şimdi gıda da kullanılıyor. Her tezgâhta var. Biz de gelen talep üzerine kullanmaya başladık. Müşteriyi kaybetmemek için komisyonu göze alarak kullanıyoruz. Müşteri de talep ediyor Mecbur kaldık" diye konuştu.

Hazine Bakanlığı'ndan dolar kararı: Dövizde endeksli satışta TL zorunluluğu

Türk parasının kıymetini korumak için düzenlen mevzuatta değişiklikler yapıldı. Dövizde endeksli olarak kararlaştırılan taşıt satış sözleşmeleri dışında kalan menkul satış sözleşmelerinde Türk lirası ile ödeme zorunlu hale geldi. Karar, Resmi Gazete'de yayımlandı.

Dövizde endeksli olarak kararlaştırılan taşıt satış sözleşmeleri dışında kalan menkul satış sözleşmelerinde Türk lirası ile ödeme zorunluluğu kararı Resmi Gazete'de yayımlandı. Karar ile, Türk lirasının kıymetinin korunması hedefleniyor.

Hazine ve Maliye Bakanlığı'nın "Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 Sayılı Karara İlişkin Tebliğ'de Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliği" Resmi Gazete'de yayımlandı. Buna göre Türk lirasının kıymetini korumak için düzenlenen mevzuatta düzenleme yapıldı.

Türkiye'de yerleşik kişilerin kendi aralarında akdedecekleri ve sözleşme bedeli ve sözleşmeden kaynaklanan diğer ödeme yükümlülüklerini Döviz cinsinden ya da dövizde endeksli olarak kararlaştırabildikleri taşıt satış sözleşmeleri dışında kalan menkul satış sözleşmelerinde sözleşme konusu ödeme yükümlülüklerinin Türk parası cinsinden yerine getirilmesi ve kabul edilmesi zorunluluğu getirildi.

SÖZLEŞMELERDE DÖVİZE ENDEKSLİ ÖDEME YAPILACAK

Bir kritik değişiklik de kamu sözleşmelerinde yapıldı. Kamu kurum ve kuruluşlarının veya Türk Silahlı Kuvvetlerini Güçlendirme Vakfı şirketlerinin taraf olduğu gayrimenkul satış ve gayrimenkul kiralama dışında kalan sözleşmelerde, sözleşme bedelinin ve bu sözleşmelerden kaynaklanan diğer ödeme yükümlülüklerin önceden sadece döviz cinsinden veya dövize endekli olarak kararlaştırılması mümkünken, yeni düzenleme ile söz konusu sözleşmelerin döviz cinsinden veya dövize endekli olarak kararlaştırılması, ödenmesi ve kabul edilmesi düzenlendi.

Başka deyişle söz konusu kamu sözleşmelerinde döviz cinsi veya dövize endekli ödeme yapılabilir ve kabul edilebilecek.

İhracatı kayda bağı mallar listesi genişletildi

İhracı kayda bağı mallar listesine kaolin ve diğerk kaolinli killer de dahil edildi.

Ticaret Bakanlığı tarafından hazırlanan "İhracı Kayda Bağı Mallara İlişkin Tebliğ'de Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ" Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girdi.

Buna göre, inşaattan kağıda, tekstilden kozmetiğe, tarımdan ilaçlara kadar çeşitli alanlarda kullanılan kaolin ve diğerk kaolinli killer, "ihracı kayda bağı mallar listesine" eklendi.

Cumhurbaşkanı Erdoğan: İki lideri buluşturma çabamız sürüyor

Cumhurbaşkanı Erdoğan Rusya - Ukrayna savaşıyla ilgili Putin ve Zelenski'yle düzenli telefon görüşmesi yaptığını belirterek, "İki komşumuz arasında önce ateşkesin sonra kalıcı barışın tesisi insanlık adına yapılmış en hayırlı işlerden biri olacaktır " dedi.

Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın konuşmasından önemli satır başları şöyle:

"İlk günden itibaren elimizdeki bütün imkanları tüm insanların hizmetine sunduk. Tıbbi malzeme desteğinde bulunduk. 20 Şubat'tan bu yana 11 Afrika ülkesine içinde yerli aşımız da olan 4 milyon 870 bin doz aşı hibe ettik.

İki komşumuz arasında başlayan çatışmalara son vermek amacıyla yoğun diplomatik temaslar sergiledik. İki ülkenin dışişleri bakanlarının bir araya gelmelerini temin ettik. Yüz yüze müzakereler için İstanbul'da görüşmeleri sağladık. Yoğun ilerlemeler sağladık.

Kalıcı barışın tesisi en hayırlı işlerden biri olacaktır

Sayın Zelenski ve Sayın Putin'le düzenli telefon görüşmeleri gerçekleştiriyorum. Beklentilerimi, tespitlerimi kendileriyle doğrudan ve samimiyetle paylaşıyorum. İki lideri İstanbul'da buluşturma düşüncemi her fırsatta dile getiriyorum. Çatışmalar uzadıkça sadece insani kayıplar değil, ekonomik maliyetler de artıyor.

İki komşumuz arasında önce ateşkesin sonra kalıcı barışın tesisi insanlık adına yapılmış en hayırlı işlerden biri olacaktır. Barışçıl bir çözüm bulunacağına gönülden inanıyorum.

İstanbul'daki görüşmelerden tarafların ve uluslararası toplumun mutmain olacağı bir sonucun alınabilmesi için çalışmalarımızı sürdüreceğiz. Ukrayna'nın toprak bütünlüğü korunmalı. Ukrayna savaşı adil bir dünya düzeni arayışımızda ne kadar haklı olduğumuzu gösterdi.

Mescid-i Aksa'da yaşananlar üzüntü verici

Mescid-i Aksa'da yaşananları gördünüz. Bu bizim için üzüntü kaynağıdır. Umarım bunları bir daha yaşamayız.

Suriyelilerin geri dönüşü

Suriyeli kardeşlerimizin gönüllü ve onurlu geri dönüşleri için elimizden gelen gayreti gösteriyoruz."

Köy Enstitüleri ışığında yeni tarım düzeni

Ali Ekber YILDIRIM

19 Nisan 2022 Salı

Pazar günü Köy Enstitüleri'nin kuruluş yıldönümüydü. Son yıllarda belki de ilk kez Türkiye'nin değişik bölgelerinde bu kadar yaygın kutlama ve etkinlikler yapıldı.

Bu etkinliklerden birisi de İzmir Selçuk'taydı. Selçuk Belediyesi'nin düzenlediği "Köy Enstitüleri Işığında Yeni Tarım Düzeni" etkinliği Efes Tarlası Yaşam Köyü'nde gerçekleştirildi.

Öncelikle etkinliğin yapıldığı Efes Tarlası Yaşam Köyü'nün önemini bir kez daha anımsatmak gerekiyor. Selçuk Belediye Başkanı Filiz Ceritoğlu Sengel'in önemli projelerinden birisi. Geçen yıl Haziran'da açılışı yapıldı. O zaman şöyle yazmışım: "Tarımda bazı konular vardır, hemen her gün konuşulur, tartışılır. İş uygulamaya gelince kimse elini taşın altına koymaz. Köy enstitüleri çok konuşulur, özlemle bahsedilir. Ama günün koşullarına uygun, o ruhla çalışacak bir enstitü kurmak kimsenin aklına gelmez. Gençleri tarımda/kırsalda tutmak, çocuklara tarımı sevdirmek, üretici ile tüketiciyi buluşturmak yine çok konuşulan konular olsa da uygulamada karşılığı yeterince görülüyor.

Tohum merkezi, tarım müzesi, toprak okulu, toprak kütüphanesi, serası ve üretici pazarı ile bütüncül bir proje olarak yaşama geçirilen Efes Tarlası Yaşam Köyü birçok belediye için örnek bir model olabilir.

Köy Enstitüsü ruhu ile yaşama geçirilen proje sadece bir tarım projesi değil. Tarım, eğitim, üretim, dayanışma, pazarlama, tanıtım, agro turizm, tarih, geçmişten geleceğe tarım kültürünü yansıtan müzesi ile çok kapsamlı bir proje.

Mustafa Kemal Atatürk'ün "Köylülerin gözleriyle görebilecekleri, çalışmaları için örnek tutacakları, verimli, modern, uygulamalı tarım merkezleri kurmak gerekir" sözünden yola çıkılarak kurulan Efes Tarlası Yaşam Köyü sadece Selçuk'a değil, İzmir ve ülke tarımına ve eğitimine büyük katkılar sağlayacak nitelikte.

Köy enstitüsü modeli ile eğitim ve üretim

Selçuk Belediye Başkanı Filiz Ceritoğlu Sengel, o gün açılıştaki konuşmasında projenin kuruluşunu, hedeflerini şöyle dile getirmişti: "Efes Tarlası Toprak Okulu, Toprak Kütüphanesi, Tohum Merkezi, İsmail Hakkı Tonguç Tarım Müzesi, Kadın

Üretici Pazarı ve Efes Serası ile birlikte tam anlamıyla yepyeni bir yaşamı filizlendiriyoruz. İşte bu yüzden Atatürk'ün cumhuriyet köyleri ve köy enstitülerinden esinlenerek hayata geçirdiğimiz, gençlerimize ve çiftçilerimize tarım eğitimi uygulamalı olarak vereceğimiz tarım okulu ile toprağımızı gelecek nesillere emanet ediyoruz. Yerel tohumlarımızı fide haline getirerek üreticilerimizle buluşturuyor olmak ve alım garantisi vermek de bizim için büyük mutluluk. Üreticilerimize Efes Tarlası Yaşam Köyü'nde ücretsiz toprak analizi de yapılacak. Türk tarımının sürüklenmiş olduğu kötü duruma karşı yeni bir çözüm modeli ortaya koyuyoruz. Çünkü bizler biliyoruz ki yaşam toprakta filizlenir.”

Efes Tarlası Yaşam Köyü'nün en anlamlı bölümlerinden birisi köy enstitülerinin fikir babası İsmail Hakkı Tonguç'un adının verildiği Tarım Müzesi. Müzeyle bütünleşen Toprak Kütüphanesi ve Köy Enstitüleri Anı Odası, çok konuşulan, tartışılan köy enstitüleri felsefesini, ruhunu canlı tutmak, çocuklara, çiftçilere, turistlere anlatmak açısından çok önemli bir işlevi yerine getiriyor.

Bu proje yapıldığında “yine binalar yapılıyor, buradan bir şey olmaz” diyenlerin yanıldığını 17 Nisan Pazar günü yapılan etkinlik bir kez daha gösterdi. En yaşlısından kundaktaki çocuğa kadar herkes oradaydı. Yaşayan bir proje olarak herkese hitabeden etkinlikler yapıldı.

Sözleşmeli üretim yapacak çiftçilere fideler dağıtıldı. Çocuklar uygulama alanlarına fide dikti. Kadınlar ürettikleri yöresel ürünlerini pazarda satışını yaptı. Bizler toplantıda köy enstitülerinin önemini anlattık.

Köy Enstitülü İlyas Kalay'ın anıları

Kızılçullu Köy Enstitüsü'nün ilk mezunlarından Manisa Salihli'de yaşayan 98 yaşındaki öğretmen İlyas Kalay bu önemli etkinliğin konuğu oldu. "Köy Enstitüleri'nin Gerçekleri" kitabının da yazarı olan İlyas Kalay, Sözcü Gazetesi'nde sevgili arkadaşım Yılmaz Özdil'in Yeni Tarım Düzeni kitabına ilişkin yazısından Efes Tarlası Yaşam Köyü'nün kurulduğunu öğreniyor. Selçuk Belediye Başkanı Filiz Ceritoğlu Sengel'e ulaşarak burayı görmek istediğini söylüyor. Böylece, 17 Nisan'da Köy Enstitülerinin 82. kuruluş yıldönümünde İlyas Kalay Efes Tarlası Yaşam Köyü'nün konuğu oldu. Düzenlenen etkinlikte köy enstitüsü yıllarını, anılarını anlattı. Katılımcılar büyük ilgiyle dinledi.

Cumhuriyetin önceliği eğitim ve üretim

Köy enstitüleri 17 Nisan 1940'ta Türkiye Büyük Millet Meclisi'nde kabul edilen 3803 sayılı yasa ile kuruldu.

Kurtuluş savaşı sonrası Türkiye Cumhuriyeti'nin 1927'de yapılan ilk nüfus sayımında nüfus 13 milyon civarındaydı. Bu nüfusun yüzde 80'ni köylüydü. O dönemde 40 bin civarında köy var ve bu köylerin çok büyük bölümünde okul yok. Öğretmen yok. Bu nedenle ele alınması gereken en öncelikli konulardan birisi eğitim. Bir diğeri de ekonomi yani üretim. Savaştan çıkan bir ülkenin yurttaşlarını doyurması için üretim yapması gerekiyor.

Cumhuriyeti kuranlar başta Mustafa Kemal Atatürk olmak üzere, asıl bağımsızlığın ekonomik bağımsızlık olduğunun bilinci ile henüz cumhuriyeti ilan etmeden İzmir İktisat Kongresi ile ülkenin ekonomideki yol haritasını belirledi. Tarımsal üretimin

önündeki engeller tek tek kaldırıldı. Aşar vergisinin kaldırılması, tütünde reji idaresinin kaldırılması, çiftçinin desteklenmesi ilk akla gelenler. Tarımın önemini göstermek için, kendi parası ile arazi alarak Atatürk Orman Çiftliği'ni kuran Atatürk, tarımda deyim yerindeyse çığır açtı. Örnek oldu.

“Milli ekonominin temeli ziraattır” ilkesi ve Mustafa Kemal Atatürk'ün “ülkenin gerçek sahibi hakiki üretici olan köylüdür” sözleri o dönemde tarıma köylüye verilen önemi ortaya koyuyordu.

Kırsaldaki nüfusun eğitimi için o dönemde yine çeşitli arayışlar var. Köy öğretmen okullarının açılması, eğitim kursları ve sonrasında 1937- 1938 döneminde İzmir Kızılçullu ve Eskişehir Çifteler'de açılan ilk köy eğitim okulları köy enstitülerinin temelini oluşturuyor.

Fikir babası İsmail Hakkı Tonguç

Köy enstitülerinin fikir babası dönemin Milli Eğitim Müdürü İsmail Hakkı Tonguç'tur. Dönemin Milli Eğitim Bakanı Hasan Âli Yücel'dir.

Köy enstitüleri ile ilgili yasanın çıktığı 1940 yılından 1954 yılına kadar Türkiye'nin her bölgesine yayılan 21 köy enstitüsü kuruldu. Köylerde 5 yıllık ilkokulu bitiren öğrenciler parasız yatılı olarak köy enstitülerine alınıyordu. Eğitim hakkı kızlara ve erkeklere tanınıyor ve ayırım yapılmıyordu. Dersler sadece teorik değil önemli bir bölümü uygulamalıydı. Temel derslerin yanı sıra kültür, sanat, tarım, ziraat dersleri ağırlıklı olarak uygulamalı yapılmıyordu. Mezun olanlar tarımı da öğreniyor, en az bir müzik aletini çalmayı da.

Enstitülerden mezun olan köy çocukları 5 yıllık eğitim sonrasında köylere öğretmen olarak gönderiliyordu.

İsmail Hakkı Tonguç ve Hasan Ali Yücel 1946 yılında görevlerinden alınınca köy enstitüleri adeta öksüz kaldı. Milli Eğitim Bakanlığına Reşat Şemsettin Sürer getirildi. 1947'den itibaren bu okullardaki program büyük oranda değiştirildi. Özgür düşüncenin ve eleştirel yaklaşımın olduğu köy enstitülerinde bazı kitapların okunması bile yasaklandı. Karma eğitime son verildi ve kız öğrencilerin sayısı azaldı.

Demokrat Parti'nin iktidara gelmesi ile Türkiye Büyük Millet Meclisi'nde köy enstitüleri köy öğretmen okullarına dönüştürüldü. Zorunlu din dersleri konuldu. 27 Ocak 1954'te 6234 sayılı yasa ile enstitüler kapatıldı.

Hükümetin en başarısız olduğu iki alan tarım ve eğitim

Köy enstitülerinin kapatılmasından bu yana kırsalda sorunlar çığ gibi büyüdü. Hükümetlerin en başarısız olduğu iki alandan birisi tarım diğeri eğitim oldu. Bugün de aynı durum geçerli. Daha iyi bir eğitim ve daha iyi bir geçim umuduyla nüfusun büyük kısmı kentlere göç etti. Çocuklarının daha iyi eğitim görmesi ve sosyal güvenceye kavuşmak için insanlar kırsalı bıraktı.

Kırsalda genç çiftçilerin kalmasını orada üretime devam etmesini istiyorsak çocuklarının okuyabildiği okullar olmalı. Geçinebilecek tarımsal faaliyetleri ve sosyal güvenceleri olmalı. Kırsalda eğitim ve üretim sorununa çözüm üreten köy enstitülerinin boşluğunun yıllar geçse de doldurulamadığını görmek çok üzücü.

19.04.2022

Pandemi sonrası dünyada yeni bir tarım düzeni var. Kendine yeterliliğin, korumacılığın, yasakların öne çıktığı, gıda egemenliğinin her zamankinden daha önem kazandığı bu süreçte kırsalda üretim ve eğitim her zamankinden daha önemli hale geldi. Köy enstitüleri deneyimi ışığında bu yeni dönemi çok daha iyi değerlendirmemiz gerekiyor.

Efes Tarlası Yaşam Köyü'ndeki etkinliği düzenleyen Selçuk Belediye Başkanı Filiz Ceritoğlu Sengel'e ve ekibine, Kızılçullu Köy Enstitüsü'nün ilk mezunlarından öğretmen İlyas Kalay'a ve tüm katılımcılara bir kez daha teşekkür ederim.

Tarım üretici fiyatlarına bak, yazın ne olacağını gör!

Alaattin AKTAŞ

19 Nisan 2022 Salı

✓ TÜFE'ye bakmaktan kaynağa inmeyi unutuyor gibiyiz. Tarım ürünleri üretici fiyat endeksi son dört ayda tam yüzde 65 arttı. Bunun anlamı açık; yazın da ucuz meyve sebze hayal olacak.

Her ne kadar Maliye Bakanı Nureddin Nebati yıllık enflasyonun aralıktan itibaren düşeceğini söylüyor, yani örtülü biçimde bu yıl içinde fiyatlarda gerileme beklenmemesi gerektiğini ifade ediyorsa da, tarım ürünlerinde yaz aylarında ortaya çıkacak bolluk sayesinde bir rahatlama yaşanacağı da umulmuyor değil. Normalde böyle olması da beklenir zaten.

Ama bu yıl normalin ötesinde bir gidişatın ayak sesleri çok güçlü biçimde duyuluyor. Yaz aylarında mevsim meyve ve sebzelerinde de pek ucuzluk olmayacak gibi...

Daha yaza ve o bolluk dönemine çok zaman olduğu düşünülebilir. Bolluk olacak mı, olmayacak mı, o da sevgili meslektaşım Ali Ekber Yıldırım'ın alanına girer zaten. Ben yalnızca maliyetleri ortaya koyan verilerden yola çıkarak bolluk olsa da bunun pek ucuzluk getirmeyeceğini söyleyebilirim.

Beni bu düşünceye iten TÜİK'in verileri...

Enflasyonda hep sonuca odaklanıp tüketici fiyatlarındaki artışa, sonra yurtiçi üretici fiyatlarındaki artışa bakıyoruz ve bu yüzden tarım ürünleri üretici fiyat endeksini biraz ihmal ediyoruz. Oysa gıda enflasyonunun kaynağı sayılabilecek tarım ürünleri üretici fiyat endeksinde deyim yerindeyse kıyamet kopuyor!

Söz konusu endekste son dört ayda yaşanan artışlar inanılmaz.

Aralıkta yüzde 12.51, ocakta yüzde 14.83, şubatta yüzde 13.74 ve martta yüzde 12.02'lik artışlar yaşandı.

Dört ay toplamındaki artış tam yüzde 64.61 düzeyinde!

Üreticinin maliyeti bu kadar artacak; ama pazarda, manavda, marketteki fiyatlarda yaşanacak artış çok daha düşük oranda kalacak!

Tarım ÜFE'de geçen yılın ekim-kasım aylarındaki yıllık artış yüzde 23-24 düzeyinde. Mart sonuna gelmişiz, yıllık artış yüzde 84'ü aşmış.

Tarım üreticisinin temel girdisi niteliğindeki motorin ve gübreye gelen rekor zamlardan sonra olacağı buydu zaten, başka ne beklenebilirdi ki. İşte sonuç; bir yılda yüzde 84'ü aşan maliyet artışı...

YAZIN UCUZLUK HAYAL GİBİ...

Bu maliyet artışı hiç kuşku yok ki perakende fiyatlara yansiyacak, zaten yansıyor.

Dolayısıyla yaz ayları geldiğinde geçmişteki gibi tarım ürünleri kaynaklı çok düşük TÜFE artışı görmek pek mümkün olmayacak.

Geçmiş yıllarda yazın kimi aylar negatif oranlar gerçekleşirdi, o dönemleri ise çoktan unuttuk bile.

KONUT FİYATLARINDAKİ RESMİ ARTIŞ YILLIK YÜZDE 100'E DAYANDI

✓ Konut fiyatlarındaki artış yüzde 100'e dayandı. İnşaat maliyetindeki artış da yüzde 90 dolayında. Ama inşaat maliyetindeki oranın işçilikteki düşük artış sayesinde bu düzeyde kaldığı unutulmamalı.

Merkez Bankası tarafından açıklanan konut fiyat endeksi, şubat ayı itibarıyla yıllık yüzde 96 arttı. Yeni konutlardaki fiyat artışı yüzde 102, yeni olmayan konutlardaki artış da yüzde 95 düzeyinde açıklandı.

Sıfır ve ikinci el ortalamasında iki ayda kaydedilen fiyat artışı yüzde 28'i aştı. Konut fiyatları ocaktaki yüzde 13.1'den sonra şubatta da yüzde 13.5 artış gösterdi.

Konut fiyatlarının yüzde 96 arttığı son bir yıllık dönemde malzeme ve işçilik maliyeti toplamından oluşan inşaat maliyet endeksi de yüzde 90 artmış durumda.

Bu köşede 14 Nisan'da konut fiyatlarının niye hızla arttığı üstünde durmuş ve en başta gelen nedenin sanıldığı gibi yabancı alımı değil, inşaat maliyetlerindeki artış olduğunu vurgulamıştık. İnşaat maliyetleri de hemen her mal ve hizmet fiyatında olduğu gibi eylüldeki faiz indirimi ve bağlı olarak gelişen kur artışından sonra tırmanışa geçti.

Enflasyonun tırmanması, buna karşılık faizlerin düşük kalması da ikinci etken olarak karşımızda. Vatandaş, parasını yatıracak bir alan olarak gayrimenkulü gördü ve ortaya çıkan bu talep patlaması da fiyatları yukarı itti.

Kur yukarı gidince tabii ki yabancılar için konut almak da cazip hale geldi. Örneğin 100 bin dolara dolar 10 lirayken 1 milyon lira değerinde konut alınabilirken, dolar 14 liraya çıkınca artık 1.4 milyon liralık daha pahalı ama daha kaliteli konut almak mümkün oldu.

Kur artışı, hele hele vatandaşlık hakkı elde etmek isteyenlerin 250 bin dolarını çok daha önemli hale getirdi ve bu da yabancı talebini körükledi.

Vatandaşlık hakkı tanıyan alım sınırının 400 bin dolara çıkarılması yönünde bir karar var ama bu konunun henüz resmiyet kazanmadığını da belirtelim.

Ancak 250 bin doların 400 bin dolara çıkarılması konut fiyatlarını frenler mi, çok tartışılır. Tam aksi yönde bir etkiyle bu karardan sonra lüks konut fiyatlarında artış yaşanması da söz konusu. Vatandaşlık almakta kararlı olan bir yabancı gözüne kestirdiği bir konuta 250 bin yerine 400 bin dolar ödeyebilir ve bu da fiyatları daha da yukarı çeker.

ENFLASYON TAHMİNİ YAPMAYA DEVAM!

Yazılarımı izleyen okurlar biliyordur. Geçen aralıktan bu yana her ay enflasyon tahmini yapmaya çalışıyorum. Bir kez daha vurgulamam gerek; bu çalışma, TÜİK'in ne açıklayacağını tahmin etmeye dönük değil. Belli başlı ürünlerin fiyatlarını izleyerek ben kendi tahminimi ortaya koyuyorum. Bu oran TÜİK'in açıkladığına yakın da olabilir, uzak da. Nitekim aralık, ocak ve şubat için tahmin ettiğim oranlar TÜİK'in açıkladığı ile çok yakın çıktı; martta ise benim oranım çok yukarıda kaldı.

Her ay çok sayıda ürünün fiyatını izlemek ve bir oran tahmini yapmaya çalışmak kolay bir iş değil. Bu yüzden nisanla birlikte tahmin yapmaktan vazgeçmeye karar verdim. Daha doğrusu vermiştim.

Geçen hafta gündeme gelen tuhaf öneriyi biliyorsunuz. Öneri diyorum, çünkü bu tam anlamıyla bir yasa taslağına da dönüşmüş değil. En azından şimdilik.

Bu öneri, TÜİK dışında başta enflasyon olmak üzere başlıca göstergeler için tahmin yapılmasını yasaklamayı ve TÜİK'ten izin almadan tahmin açıklayanlara ceza uygulanmasını öngörüyor.

Bu öneri, benim enflasyon tahmini açıklamaktan vazgeçme düşüncemi ertelememe yol açtı. Yani en azından bir süre daha tahmin yapmaya devam.

BEKLİYORUZ!

Bu önerinin sahibi kimdir, bilmiyoruz. Öneri AKP içinde mi gündeme getirildi, yoksa TÜİK'in yeni yönetimi mi istedi, belli değil.

Bu soruya yanıt bulmak için 15 Nisan Cuma günü TÜİK Başkanı'nı aradım, hala bir yanıt alamadım.

Bir geri dönüş olursa, köşem açık...

Abdulkadir Selvi

Kılıçdaroğlu ne önerecek, cumhurbaşkanı adaylığı için ne diyor

19 Nisan 2022

Altılı masa, altı tekerlekli araca benziyor. Her teker bir tarafa çekiyor. Ama henüz yolun başında oldukları için dışarıya pek fazla yansımıyor.

Ne zaman ki yeni seçim yasası çıktı, küçük partiler milletvekili telaşına düştü. Karşılıklı hamleler yapılmaya başlandı.

Yeni seçim yasasının TBMM'deki görüşmeleri sırasında CHP'nin çok fazla mücadele vermemesi dikkatimi çekmişti. Demek ki bunun içiniymiş.

Küçük partilerin ayaklarının yere basmasını istemişler. Kendi sırtlarından barajı aşıp, 15-20 milletvekilli için pazarlığa oturmalarını engellemeyi hedeflemişler.

Hatırlarsanız **Davutoğlu**, Meclis'te grup kuracak kadar milletvekili istemişti.

GÜLTEKİN UYSAL'IN ÇIKIŞI

6 partinin geleceği açısından 24 Nisan kritik bir tarih. Bu buluşma diğerlerinden farklı olacak. Çünkü **Gültekin Uysal**, attığı bir tweet'le ittifakı dağılma noktasına getirdi. **Uysal**'ın, “**Türk milletinin cumhurbaşkanı adayı ile ilgili beklentisinin 3 ölçüsü var; 1- 20 yıllık AKP döneminde sorumluluğa ortak olmamış olmak**” sözü, ittifakı karıştırdı.

Uysal burada sadece “**Adı Ali, soyadı Babacan**” ya da “**Adı Ahmet, soyadı Davutoğlu olmayacak**” diye yazmamış. Yoksa doğrudan **Babacan** ve **Davutoğlu**'nu hedef alıyor. Biri AK Parti'nin başbakanı, diğeri başbakan yardımcısıydı.

Babacan ve **Davutoğlu**'nun bundan rahatsız olduklarını bilmek için kâhin olmaya gerek yok. Ama bir gerçek var ki, 6'lı masaya oturmaya elleri mecbur. Yeni seçim yasasıyla **Kılıçdaroğlu**'na mecbur kaldılar. Zaten o tweet **Gültekin Uysal**'ın görüşlerini yansıtmıyor. **Uysal**, **Kılıçdaroğlu**'nun mesajını taşıyor.

AKŞENER'LE ARASI AÇIK

Gültekin Uysal İYİ Parti listesinden seçilmişti ama **Meral Akşener**'le arasının açık olduğu ve **Kılıçdaroğlu**'na yakın olduğu söyleniyor. Belki bu seçimde **Akşener** onu istemeyebilir. O da CHP listelerinden girebilir.

DAVUTOĞLU VE BABACAN'A AYAR

Gültekin Uysal attığı tweet'le **Babacan** ve **Davutoğlu**'na, “Cumhurbaşkanı adaylığı iddianızı bırakın, **Kılıçdaroğlu**'nun ortak cumhurbaşkanı adaylığına destek verin”, diye ayar çekti. Yoksa masada istenmiyorsunuz, mesajını verdi. **Gültekin Uysal** tam bir operasyon adamı. **Davutoğlu** ve **Babacan**'ın rahatsızlığına rağmen o tweet'i kaldırmadı. Bu durumda **Davutoğlu** ve **Babacan** ya o masaya oturmayacaklar ya da bu uyarıyı sineye çekecekler. Aldığım bilgiler, 24 Nisan'daki toplantıya katılacakları yönünde.

Babacan ve **Davutoğlu**, şimdiden itilip kakılmaya başlandılar. Evin istenmeyen gelini pozisyonundalar. Siz birde cumhurbaşkanı adaylığını belirleme ve milletvekili listelerinin hazırlanması sürecinde görün. AK Parti'de eller üstünde tutulurken şimdi maruz kaldıkları şu muameleye bakın. Ama hak ettiler. Davana ihanet edersen, liderine ihanet edersen sonun böyle olur. Daha bunlar iyi günleri.

İKİ SARSICI HAMLE

SON 1 hafta içinde 6'lı ittifakı sarsan iki gelişme yaşandı.

1- **Ümit Özdağ**'ın **Mansur Yavaş** hamlesi

2- **Temel Karamollaoğlu**'nun üçüncü ittifak çıkışı.

KILIÇDAROĞLU'NU TEDİRGİN ETTİ

Ümit Özdağ'ın **Mansur Yavaş**'ı cumhurbaşkanı adayı göstermesi en çok kimi rahatsız etti dersiniz... **Kılıçdaroğlu** da, **Akşener** de rahatsız oldu. Hatta iki lider apar topar **Yavaş**'ı davet edip aday olmadığını açıklamasını istedi. **Kılıçdaroğlu** özellikle tedirgin oldu. Cumhurbaşkanı adaylığı konusunda ciddi rakipleri olan **Ekrem İmamoğlu** ve **Mansur Yavaş**'ı denklemin dışına ittiğini düşünürken, sürpriz öneri ile pişmiş aşı soğuk su katıldığını düşündü.

İMAMOĞLU RAHATSIZ OLDU

Ama en çok **Ekrem İmamoğlu** rahatsız oldu. Öyle ki **İmamoğlu** ekibi, **Mansur Yavaş**'ın yıllar önce yaptığı bir konuşmayı servis etti.

Yavaş, “Birinci sıradaki **Ağrı**lı, ikinci sıradaki **Diyarbakırlı**, üçüncü sıradaki **Mardin Derikli**. Ne yapılmak isteniyor? Mecbur muyuz **Ağrı**lıyı seçmeye, **Diyarbakırlı**yı seçmeye?” diyor.

Mansur Yavaş da, **Akşener**'in yanında, “**Benim belediyeçilik anlayışına göre bir belediye başkanı seçildiği andan itibaren sadece görevini yapmalı. Ne diğer siyasi partilere, siyasi partilerin genel başkanlarına laf söylemeli ne onların işlerine karışmalı; işini gücünü yapmalıdır**” diyerek **İmamoğlu**'na mesaj vermişti.

ÜÇÜNCÜ İTTİFAK

Temel Karamollaoğlu'nun üçüncü ittifak çıkışı ise İYİ Parti'den ziyade **Kılıçdaroğlu**'nu tedirgin etti. Neden?

Kılıçdaroğlu cumhurbaşkanı adayı olmak istediği için İYİ Parti, bu işi CHP'nin sorunu olarak görüyor. **Kılıçdaroğlu** ise cumhurbaşkanlığı seçiminde binde bir oya dahi ihtiyacı olduğu için üçüncü ittifakı doğru bulmuyor. Üçüncü ittifaka oy verenlerin cumhurbaşkanlığı seçiminde kendisine oy vermeyeceğini düşünüyor. O nedenle kapsamlı bir hazırlık yürütüyor.

KILIÇDAROĞLU'NUN TEKLİFİ

24 Nisan'da masaya oturduğunda iki alternatifli öneri sunmaya hazırlanıyor. **Kılıçdaroğlu**'nun, üçüncü ittifaka gerek olmadığı görüşünü savunup diğer partilerin CHP ve İYİ Parti listelerinden seçimlere girmesini önermesi bekleniyor. İYİ Parti buna pek sıcak bakmıyor. **Kılıçdaroğlu**'nun ikinci önerisi ise diğer partilerin CHP listelerinden seçime girmeleri yönünde. **Temel Karamollaoğlu, Ali Babacan** ve **Ahmet Davutoğlu**'nu partilerinin güçlü olduğu yerlerden liste başı yapmayı, belirli sayıda ikinci adamlarına ise listelerde yer vermeyi önereceği söyleniyor. **Babacan** Ankara'dan, **Davutoğlu** Konya'dan, **Temel Karamollaoğlu** ise İstanbul ya da Sivas'tan...

KILIÇDAROĞLU BİR ADIM DAHA YAKLAŞTI

İktidarın çıkardığı yeni seçim yasası en çok **Kılıçdaroğlu**'nun elini güçlendirdi dersem ne dersiniz? Yeni seçim yasasından önce pazarlık gücüne sahip olan küçük partiler, seçim yasasından sonra bu kozlarını kaybettiler. Tam aksine **Kılıçdaroğlu**'nun eli güçlendi. **Karamollaoğlu, Babacan** ve **Davutoğlu, Kılıçdaroğlu** kazanamaz tezlerinden vazgeçtiler. Meclis'e girebilmek için **Kılıçdaroğlu**'nu desteklemek zorunda kalacaklar.

KILIÇDAROĞLU ARTIK GİZLEMİYOR

Bu arada **Kılıçdaroğlu** cephesinden ilginç kulisler geliyor kulağıma. **Kılıçdaroğlu**'nun cumhurbaşkanı adaylığı konusunda kendinden çok emin bir şekilde konuştuğu söyleniyor. Hatta “**Nasıl bu kadar emin olabiliyorsunuz?**” diye soranlara, 6'lı masadan kendisinin çıkacağını söylüyormuş. Bir de HDP desteğine çok güveniyormuş. HDP'nin **İmamoğlu**'nu desteklediğini biliyorum ama **Kılıçdaroğlu** böyle konuştuğuna göre bilmediğimiz bir şey mi var acaba?

Esfender KORKMAZ

Halka kulak verilmeli?

19 Nisan 2022 Salı

Demokrasilerde siyasi iktidarların, halktan aldıkları yetki geçicidir. Bu nedenle eğer ülkeyi uzun sürede etkileyecek kararlar almak gerekirse, bunu anket yoluyla, daha da doğrusu referandum yoluyla halkın eğiliminin sorulması gerekir.

1- Hükümet, Suriyeli ve Afganistanlı mültecileri geri göndermem diyor. Toplum bu durumdan hoşnut değil. Hoşnut olmadığı yapılan anketlerden ortaya çıkıyor.

Kadir Has Üniversitesi Türkiye Eğilimleri Araştırması 2021 anket sonuçlarına göre; Türkiye'de beş kişiden dördü, Suriyeli göçmenlerden aşırı derecede rahatsızdır.

Halkın sığınmacılardan rahatsız olma gerekçeleri şöyledir.

* Halkın yüzde 79,4'ü, Suriyelilerin **"Ucuz ve kaçak iş gücü"** oldukları için Türkiye'de işsizliğe neden olduklarını söylüyor.

* Halkın yüzde 71,5'i, Suriyelilerin suça meyilli olmaları nedeni ile sorun olduklarını düşünüyor.

Metropoll Stratejik ve Sosyal Araştırmalar Merkezi'nin "Türkiye'nin Nabızı Kasım 2014 Cumhurbaşkanlığı Sarayı, İş Kazaları, Barış Süreci Ve Sığınmacılar Sorunu" konulu araştırmasının sonuçlarına göre;

* Halkın yüzde 67'si, Türkiye'nin Suriyeli sığınmacılara yönelik politikasını yanlış buldu.

* Yüzde 28,2'si, sığınmacılarla ilgili politikayı doğru buldu.

Yine 2021 Eylül başında açıklanan Metropoll anketinde de;

Araştırmada yurttaşlara *"Sığınmacı sayısının son yıllarda artmasının nedeni hükümetin izlediği yanlış dış politikadır" şeklindeki iddialara katılıyor musunuz?"* sorusu yöneltildi. Bu soruya;

Yurttaşlar yüzde 65,7 oranında **"Evet katılıyorum"** dedi.

Yüzde 24,7 oranında **"Hayır, katılmıyorum"** dedi..

Üstelik bu ankette AKP'li seçmenler ve MHP'li seçmenlerden evet katılıyorum diyenlerin oranı, hayır diyenlerden daha yüksek çıktı.

Ağustos 2021 başında yayınlanan Aksoy Araştırma anket sonuçlarını göre, *"Suriyeli sığınmacılarla ilgili gerekli temasların sağlanıp dönmeleri için koşulların oluşturulmasını isteyenlerin oranı yüzde 58,4" oldu.*

'Fabrikanız olsa daha ucuza çalışacak bir Suriyeli çalışan istihdam etmek ister misiniz?' sorusuna katılanların "yüzde 64,1'i istemem" yanıtını verdi.

Halk Suriyeli ve Afganlı sığınmacılar istemiyor. Çünkü Hükümet bu konuda dünyada alışılmış mülteci anlayışına aykırı davranıyor. Zira savaştan kaçanlar çocuk ve kadın değil, çoğu 20-30 yaş arası gençlerdir. Ülkesi için savaşmayıp kaçanları hiçbir toplum kucaklamaz.

2- Hükümet, Cumhurbaşkanlığı saraylarını **"itibardan tasarruf olmaz"** diye yaptı, yapmaya devam ediyor. Halk ise anketlerde bu anlayışı israf olarak kabul ediyor.

Mamafih; **Metropoll'ün 2014 yılındaki aynı anketine göre;**

* Halkın yüzde 60,9'u sarayları israf olarak görüyor,

* Yüzde 32'si ise Türkiye'nin gücünü ve ihtişamını gösterdiğini söylüyor,

* Yüzde 7'si 'fikrim yok' diyor.

Vikipedi'de tüm anketlerin ortalama oranı veriliyor. Mart ayı itibarıyla AKP'nin oy oranı yüzde 32 ve Erdoğan'ın oy oranı da yüzde 34'tür. Demek ki AKP'nin oy oranları da yukarıdaki anketler doğrultusunda düştü

AKP ve Erdoğan'ın oylarındaki düşmenin elbette ki başka nedenleri de var. Dahası kişiler ve kişilerin özgül ağırlıkları konuşuluyor. Ama gerçekte özgül ağırlık halktır. Halkın sesine kulak vermemiş olmaları kayıplarını daha da artırdı.

İbrahim Kahveci

Kopan seçmeni kim alacak?

Dün verdiğim tabloyu tekrar ederek konuya girelim.

24 Haziran 2018 seçimlerinden 31 Mart 2019 seçimlerine ekonomik kriz derinleşmesine rağmen Cumhur İttifakı sadece yüzde 2,8 oy kaybı yaşadı.

Genel seçimlerde yurtdışı vatandaşlar oy kullandığı için 31 Mart 2019 seçimlerinde seçmen sayısı 731 bin kişi azaldı. Ama asıl düşüş kullanılan oylarda 2,9 milyon kişi ile oldu. Ve geçersiz oylarla beraber yaşanan oy kaybı 3,8 milyona ulaştı.

Toplam 3,8 milyon oy kaybının ise;3,4 milyonu iktidar, yani Cumhur İttifakı'nda yaşandı. Muhalefetin oy kaybı ise 482 binde kaldı.

Bu arada bir tespiti daha tekrarlayalım: **Cumhur İttifakı kalesi olarak gördüğü büyük Anadolu şehirlerinde 9,55 puan gibi muazzam oy kaybı yaşadı.** Cumhur İttifakı kalesi denilen 13 büyük Anadolu şehrinde 1,6 milyon oy kaybederken, muhalefet buralarda 670 bin oy kazandı.

Yani iktidarın oy kaybetmesi ve muhalefetin oy kazanması; Erzurum, Malatya, Ordu, Trabzon, Sakarya, K. Maraş, Kayseri, Samsun, Ş. Urfa, G. Antep, Kocaeli, Konya, Bursa gibi illerde gerçekleşti ama Türkiye genelinde gerçekleşmedi.

Muhalefet ülke genelinde Cumhur İttifakı'nın oy kaybını neden kendi hanesine büyük kazanç olarak ekleyemedi?

Ya da şu şekilde soralım: CHP ve İYİ Parti iktidarın oy kaybını kendi hanelerine çevirmekte yeterli başarıyı gösterebildi mi?

Bu soruya bir başka bakış açısı da getirebiliriz: İktidar seçmeni iktidara olan küskünlüğünü bir başka partiye oy vermek olarak değiştirebildi mi?

Tablo bu sürecin başarılı olduğunu henüz göstermiyor.

İktidardan kopan seçmenin muhalefete gitmesi noktasında henüz bir başarı yakalanmış **değil**.

O zaman geriye ne kalıyor?

İktidardan kopan seçmene kimler talip olabilir? Acaba henüz bir seçime girmemiş olan ve AK Parti içerisinde bir dönem siyaset yapmış olan Gelecek ve DEVA partileri bu hamleyi gerçekleştirebilir mi?

31 Mart 2019 seçimleri ekonomik kriz ortamında yapılmış ve iktidar sadece yüzde 2,8 puan oy kaybetmiş ama bunu da muhalefete oy vererek değil, sandığa gitmeyerek yapmış ise yeni bir yol ve arayış denemek gerekmez mi?

DEVAM PARTİLERİN İKTİDARI...

Bugüne kadar ülkemizde devam partileri iktidar adayları olarak öne çıktı. Mesela Menderes'in Demokrat Parti'sinin devamı Adalet Parti olarak Demirel ortaya çıktı. Hatta Anavatan Partisi olarak Özal'ın da Adalet Parti devamı olduğu söylenir. Ama en büyük devam partisi Refah Partisi içinden çıkan Adalet ve Kalkınma Partisi oldu. Bu sefer de aynı durum mu gerçekleşir bilinmez ama tablo henüz iktidar oylarının adres bulmadığını gösteriyor.

Mesele bir devam partisi mi yoksa çözüm adresi mi? Aslında burası da önemli...

Vatandaş açısından temel sorun ekonomi.

Kimse "Güçlendirilmiş Parlamenter Sistemin" karınları doyuracağını düşünemiyor. Onlara bir ekonomi yol haritasının çizilmesi gerekiyor.

Belki de **gelmeyen seçmenin yol tarifi bu ekonomi yol haritasında oluşacaktır**. Kurtarıcı formülün orada olduğu kesin ama bu iş yola nasıl dökülecek, bilmiyoruz; hep beraber göreceğiz.

PARADİGMA DEĞİŞİMİ

Sokağa çıktığınızda en vasat birey bile işsizlik sorununun kamuya işçi alınarak çözülemeyeceğini biliyor.

Kamu vasıtası ile ücretlerin de artmayacağı kesin... O zaman çözüm nerede?

Üretim deyince iş bitiyor mu? Örneğin tarlada 4 lira olan domates neden markette 40 lira. Ya da tarlada para etmeyip yola dökülen ürünler neden marketlerde el uzatılmaz kadar pahalı?

19.04.2022

Sorun üretimde ise, konutta AK Parti parayı betona gömdü demiyor muyduk? Onca konut yatırımına rağmen konut fiyatları neden patladı?

Demek ki, sorun sadece üretim değilmiş...

Ya da sorun sadece geçici çözümle hal olmuyormuş.

Önce sorunu tespit edip, çözümü aramak gerekiyor. Yeni ufuklar, yeni çözüm yolları ile...

19 Nisan 2022, Salı

BAŞYAZI MEHMET BARLAS

Amerika'nın mülteci sorunu

Ukrayna'ya dönük Rus saldırıları, şehirleri hedef alarak devam ediyor. Ancak her şeye rağmen **Putin**'in 9 Mayıs'ta yapacağı açıklamayla barış ihtimali ortada duruyor.

RUSYA'NIN ZAFERİ Mİ?

Kaçınılmaz olan ise Ukrayna'nın doğusunda yani Donbas bölgesinde yaşanacak olan çok şiddetli bir çatışma. Rusya'nın bu operasyonla birlikte savaşı bitirip zaferini ilan etmesi muhtemel.

Bu arada Ukrayna'ya Batı tarafından yapılan silah yardımları konusunda Rusya'dan bir uyarı geldi. "**Bu yardımların sonuçlarına dikkat edilmeli**" denildi.

Ukrayna'ya yollanacak her silahın ve yollayanın Rusya'nın hedefi olacağı söylendi. Yani tehlike büyük. Dilerim savaş beklendiği gibi 9 Mayıs'ta biter.

ABD'YE 1 MİLYON GÖÇMEN

Bir ilginç iddia dün akşam Canan Barlas'la Gündem programından geldi. Programda, geçen sene Meksika'dan Amerika'ya 1 milyon göçmenin geldiği, Amerikan siyaset gündeminin ana konularından birinin bu olduğu konuşuldu.

İşin ilginç yanına gelirsek; programda konuşan **Mustafa Tanyeri**'ye göre, bu 1 milyon göçmenin arasında çok sayıda Türk de varmış. Vize daha kolay alındığı için Amerika'ya göç etmek isteyen Türkler önce Meksika'ya gidiyor, ardından sınırı geçip Amerika'nın içine dağılıyormuş.

Yani anlayacağımız göç, yeni dünyada çok önemli sorunlardan biri. Küreselcilerin kriz senaryoları bu yangına sürekli benzin döküyor. Bir çözümü de yok.

DÜNYA FOKURDUYOR

İsrail, İsveç, Kanada ve Almanya'dan sonra İslam karşıtı gösteriler Hindistan'a da sıçradı. Kuzey eyaletlerinde Hindular ile Müslümanların çatıştığına dair haberler geliyor.

Bu arada Cumhurbaşkanı **Erdoğan**, Filistin Devlet Başkanı **Mahmut Abbas**'ı aradı ve İsrail'in eylemlerini kınadı.

Yani özetleyecek olursak; dünya kazanının altındaki ateş harıl harıl yanıyor ve dünya fokur fokur kaynıyor. İnşallah yemeği yakmadan kurtarırız.